

Forskrift om helse og sikkerhet i forbindelse med boringsrelatert utvinningsindustri for landbasert sektor.

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet og Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (nå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) 17. september 1998 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8 nr. 4, § 11 nr. 5, § 12 nr. 5, § 14 tredje ledd og § 21 fjerde ledd og lov av 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk § 37 første ledd, jf. lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 43, jf. § 44, jf. delegeringsvedtak av 23. mai 2002 nr. 770 og delegeringsvedtak av 26. juni 2002 nr. 728.)

Tilføyd hjemmel: Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 3-1, § 3-2, § 4-4, § 4-5 og § 5-2.

EØS-henvisninger: Gjennomfører EØS-avtalen, vedlegg XVIII, 16, jf. Rdir. 92/91/EØF om minimumskrav med sikte på å forbedre vernet av arbeidstakernes sikkerhet og helse i boringsrelatert utvinningsindustri for landbasert sektor.

Endret ved forskrifter 10 juli 2002 nr. 819, 8 des 2003 nr. 1458, 8 des 2015 nr. 1892.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder boringsrelatert utvinningsindustri for landbasert sektor.

§ 2. Definisjoner

Med boringsrelatert utvinningsindustri menes i denne forskrift all industri som driver

- utvinning i ordets snevre forstand av mineraler ved boring av borehull, og/eller
- skjerping med sikte på slik utvinning, og/eller
- behandling av materiale som er utvunnet for salg, unntatt virksomhet med foredling av materialet.

§ 3. Tilsynsmyndighet

Arbeidstilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er tilsynsmyndigheter i samsvar med de respektive hjemmelslover.

Endret ved forskrifter 10 juli 2002 nr. 819, 8 des 2003 nr. 1458.

§ 4. Straffebestemmelse

Overtredelse av denne forskrift straffes etter

- arbeidsmiljøloven kapittel 19 og straffeloven 2005 § 27 og § 28,

-brannfarligvareloven § 44, eller
-brann- og eksplosjonsvernloven § 42.
Endret ved forskrift 8 des 2015 nr. 1892.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft umiddelbart.

§ 6. Hvem forskriften retter seg mot

Arbeidsgiver skal sørge for at bestemmelsene i denne forskrift blir gjennomført.

Kapittel II. Alminnelige bestemmelser

§ 7. Risikovurdering, planlegging og iverksettelse av tiltak

Arbeidsgiver skal foreta en løpende risikovurdering av de forhold som kan innebære fare for helseskade hos arbeidstaker og iverksette nødvendige tiltak for å fjerne eller redusere risikofaktorer så langt det er mulig.

Det skal utarbeides en skriftlig plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Av planen skal det fremgå at farer som arbeidstaker kan utsettes for er kartlagt og vurdert, og hvilke tiltak som skal iverksettes for å forebygge skader og ulykker.

Planen skal utarbeides før arbeidet starter og oppdateres regelmessig. Planen skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

§ 8. Informasjon, opplæring og instruks

Arbeidstakerne skal gis tilstrekkelig informasjon om risikoen for ulykker og helseskader som er forbundet med arbeidet.

Arbeidstakerne skal gis opplæring i:

- hvordan arbeidet er organisert
- hensiktsmessig arbeidsteknikk
- valg og bruk av hjelpemidler og personlig verneutstyr
- bruk av rømnings- og redningsutstyr
- bruk av førstehjelpsutstyr.

For hver arbeidsplass skal det utarbeides skriftlige instruksjoner som inneholder de regler som skal følges for å sikre arbeidstakers sikkerhet og helse og for å oppnå en sikker bruk av metoder og utstyr.

Instruksene skal også omfatte opplysninger om bruk av rømnings- og redningsutstyr samt førstehjelpsutstyr og hvilke tiltak som skal treffes ved nødsituasjon på eller nær arbeidsplass.

Informasjon og instruks skal være forståelig for berørt arbeidstaker.

Særlig farlig arbeid, og arbeid som i kombinasjon med annen virksomhet kan skape alvorlig risiko,

skal bare utføres av arbeidstakere som har fått særskilt tillatelse av den som leder driften. Tillatelsen skal spesifisere de vilkår som må oppfylles og de forholdsregler som må treffes før, under og etter arbeidet.

§ 9. Melding av alvorlige faresituasjoner

Arbeidsgiver skal straks og på hurtigst mulig måte varsle Arbeidstilsynet om alvorlige faresituasjoner som har oppstått på arbeidsplassen. Arbeidsgiver skal bekrefte varslet skriftlig. Verneombudet skal ha kopi av bekreftelsen.

§ 10. Kontroll av borehull

Under boring skal det brukes egnede innretninger til kontroll av borehull for å hindre risiko for ukontrollert utblåsning.

Slike innretninger skal plasseres under hensyn til den virksomhet som foregår.

§ 11. Fjernstyring i nødsituasjon

I nødsituasjoner skal visse typer utstyr kunne fjernstyres fra egnede steder når det fremgår av planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Slikt utstyr skal omfatte systemer for isolasjon og avblåsning av brønner, installasjoner og rørledninger.

§ 12. Kommunikasjon, overvåkning og kontroll

Det skal installeres alarmsystemer og andre kommunikasjonsmidler som er nødvendige for å iverksette øyeblikkelige hjelpe-, rømnings- eller redningsoperasjoner.

Når det fremgår av planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal alle arbeidsplasser være utstyrt med:

- a. et akustisk og optisk system som om nødvendig kan overføre et alarmsignal til alle steder hvor det pågår arbeid,
- b. et akustisk system som kan høres tydelig på alle steder på installasjonen der det ofte oppholder seg arbeidstakere.

Alarminnretninger skal være festet på hensiktsmessige steder.

Når arbeidstakere er til stede på arbeidsplasser som vanligvis ikke er bemannet, skal de ha et egnet kommunikasjonssystem til rådighet.

§ 13. Ferdelsveier

Det skal være mulig å nå arbeidsplassene uten fare og å forlate dem raskt og sikkert i en nødsituasjon.

Ferdels- og atkomstveier skal være tydelig merket for å sikre vern av arbeidstakerne.

Dersom veigående kjøretøyer har adgang til arbeidsplassene, skal nødvendige regler for sikker trafikk fastsettes.

Kapittel III. Måling og ventilasjon

§ 14. Måling

Det skal foretas regelmessige målinger for å kartlegge mengden og konsentrasjonen av mulige helsefarlige og/eller brann- eller eksplosjonsfarlige stoffer i arbeidsatmosfæren.

Resultatet av målingene skal registreres og oppbevares på arbeidsplassen.

§ 15. Ventilasjon

Arbeidsplassen skal ha tilfredsstillende ventilasjon, slik at konsentrasjonen av helseskadelige gasser og støv i innåndingsluften kan holdes så lavt som mulig, og under administrative normer for forurensninger i arbeidsatmosfæren.

Kapittel IV. Helsefarlige gasser, brann- og eksplosjonsfare

§ 16. Beskyttelse mot helsefarlig atmosfære

Dersom det er eller kan være hydrogensulfid eller andre skadelige gasser i atmosfæren, skal det utarbeides en verneplan der det er beskrevet hva slags verneutstyr som er tilgjengelig og hvilke forebyggende tiltak som er truffet.

§ 17. Automatisk overvåkningsutstyr

Når det fremgår av planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, skal det installeres nødvendig overvåkningsutstyr som automatisk og kontinuerlig registrerer konsentrasjonen av gasser og støv. I disse tilfellene skal det også installeres automatiske alarmapparater, automatiske strømutførelsessystemer for elektriske anlegg og automatiske stoppsystemer for forbrenningsmotorer.

§ 18. Forebygging og bekjemping av brann

Det skal treffes hensiktsmessige tiltak for å hindre utbrudd og spredning av brann, og for å stanse ethvert brannutbrudd raskt og effektivt.

Arbeidsplassen skal være utstyrt med tilstrekkelig brannslukkingsutstyr og om nødvendig med brannvarslere og alarmsystemer.

Manuelt betjent brannslukkingsutstyr skal være lett tilgjengelig og enkelt å bruke og, om nødvendig, beskyttet mot at det blir skadet.

Det skal oppbevares en brannvernsplan på arbeidsplassen som gir en nærmere beskrivelse av de

tiltak som skal treffes for å hindre, oppdage og bekjempe utbrudd og spredning av brann.

§ 19. Forebygging av eksplosjoner

Det skal utarbeides en plan for forebygging av eksplosjoner som beskriver det utstyr og de tiltak som er påkrevd.

Kapittel V. Beredskap i forbindelse med faresituasjoner og ulykker

§ 20. Mannskapsliste og mønstringsstasjoner

Det skal finnes et system som gjør det mulig å vite hvilke arbeidstakere som til enhver tid befinner seg på arbeidsplassen og hvor de sannsynligvis oppholder seg.

Når det fremgår av planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, skal det fastsettes mønstringsstasjoner, og treffes nødvendige tiltak med henblikk på dette.

§ 21. Sikkerhetsøvelser

Arbeidsgiver skal sørge for at det holdes regelmessige sikkerhetsøvelser.

Øvelsene har særlig til hensikt å oppøve og kontrollere ferdighetene til arbeidstakere som i nødsituasjoner er tildelt bestemte oppgaver knyttet til bruk, håndtering eller betjening av nødutstyr, i det det tas hensyn til kriteriene som er fastsatt i planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Arbeidstakere som er pålagt dette skal også kunne øve i bruk, håndtering eller betjening av utstyret.

§ 22. Rømningsveier og nødutganger

Ved fare skal arbeidstakerne raskt og sikkert kunne evakueres fra alle steder hvor det pågår arbeid.

Rømningsveier og nødutganger skal holdes åpne for fri ferdsel og så direkte som mulig føre ut i det fri eller til et sikkerhetsområde, eller en sikker mønstrings- eller nødstasjon.

Innkvarteringslokaler eller oppholdsrom skal ha minst to atskilte nødutganger som er plassert så langt fra hverandre som mulig og som fører til et sikkerhetsområde eller en sikker mønstrings- eller nødstasjon.

§ 23. Rømnings- og redningsutstyr

Hensiktsmessig rømnings- og redningsutstyr skal finnes på alle steder hvor arbeidsforholdene gjør det nødvendig.

Utstyr skal vedlikeholdes, være lett tilgjengelig og til enhver tid klart til bruk. Oppbevaringsstedet skal være hensiktsmessig merket.

§ 24. Førstehjelpsrom og -utstyr

Hensiktsmessig førstehjelpsutstyr skal være tilgjengelig på alle steder der arbeidsforholdene gjør det påkrevd.

Dersom arbeidstakerne kan utsettes for helseskadelig luft, skal det også finnes hensiktsmessig og tilstrekkelig puste- og gjenopplivingsutstyr.

Dersom arbeidsplassens størrelse, arbeidets art og risikoen for ulykker gjør det påkrevd, skal det innredes et eller flere førstehjelpsrom som er utstyrt med nødvendig førstehjelpsutstyr. I rommene skal det være satt opp en lett synlig førstehjelpsinstruks.

Førstehjelpsrom skal være hensiktsmessig merket, og tilrettelagt for bruk av bårer.

Kapittel VI. Helsekontroll

§ 25. Helsekontroll

Alle arbeidstakere skal ha rett til en helsekontroll før vedkommende settes til å utføre oppgaver knyttet til boringsrelatert utvinningsindustri, og deretter med jevne mellomrom.